

ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΕΣΠΑ) 2021- 2027

Το Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2021-2027 εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 29.07.2021.

Το εγκεκριμένο κείμενο καθώς και η αναλυτική παρουσίαση βρίσκονται εδώ: https://www.espa.gr/el/Pages/neoespa_21-27.aspx

Το πλαίσιο διακυβέρνησης του προγράμματος θεσπίστηκε με τον ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) “Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις” (Εφαρμοστικός Νόμος για το ΕΣΠΑ 2021-2027).

Το πρόγραμμα έχει προϋπολογισμό δημόσιας δαπάνης € 26,2 δισ. εκ των οποίων: € 20,9 δισ. Ενωσιακή Συμμετοχή [Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), Ταμείο Συνοχής (ΤΣ), Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ+), Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) και Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ)] και € 5,3 δισ. Εθνική Συνεισφορά.

Στις κύριες επιλογές πολιτικής του ΕΣΠΑ 2021-2027 περιλαμβάνονται μεταξύ των άλλων:

- Οι προτεραιότητες που θέτουν η Εθνική Στρατηγική Διαχείρισης Κινδύνων, η Εθνική Στρατηγική Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή, η Στρατηγική για τα Δάση και άλλα σχέδια διαχείρισης κινδύνων.
- Η αποτελεσματικότερη διακυβέρνηση και διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών και του δικτύου NATURA 2000 και η υποστήριξη του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού.

Το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» του ΕΣΠΑ 2021-2027, εγκρίθηκε στις 26.08.2022 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή¹ με προϋπολογισμό 3,6 δις ευρώ. Συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής.

Ειδικότερα, το ανώτατο ποσό της στήριξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το πρόγραμμα ανέρχεται σε 2.978.012.279,00 ευρώ και θα χρηματοδοτηθεί από τις ακόλουθες ειδικές γραμμές του προϋπολογισμού: 1.160.818.317,00 ευρώ (ΕΤΠΑ — Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες)· 210.736.662,00 ευρώ (ΕΤΠΑ — Περιφέρειες μετάβασης)· 1.606.457.300,00 ευρώ (Ταμείο Συνοχής). Η εθνική συνεισφορά ανέρχεται συνολικά σε 628.833.889,00 ευρώ.

Το Πρόγραμμα, εντασσόμενο στο Στόχο Πολιτικής 2 του ΕΣΠΑ 2021-2027 για την προώθηση μιας πιο πράσινης Ευρώπης, στοχεύει στην υλοποίηση της αναπτυξιακής στρατηγικής της χώρας στους θεματικούς τομείς:

α) Του Περιβάλλοντος (Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, Διαχείριση υγρών - στερεών αποβλήτων και προώθηση κυκλικής οικονομίας, Προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος και της ορθολογικής διαχείρισης των υδάτινων πόρων, προστασία από την αέρια ρύπανση και τις δυσμενείς επιπτώσεις της ηχορύπανσης) και

β) Της Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή και της Ενέργειας (Αντιπλημμυρική προστασία, πρόληψη – μετριασμός και αντιμετώπιση επιπτώσεων της Κλιματικής Αλλαγής,

¹ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ C(2022) 6045 final της 26.8.2022 CCI 2021EL16FFPR003

Εξοικονόμηση – Ενεργειακή Αποδοτικότητα, Εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα, Προώθηση παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ).

Το **εγκεκριμένο Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή»**, η Απόφαση Έγκρισης Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» και η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Προγράμματος βρίσκονται εδώ:

<https://ymeperaa.gr/2-uncategorised/1189-ep-perivallon-energeia-klimatiki-allagi>

Οι δράσεις του προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» που αφορούν στα δάση και την προστασία της βιοποικιλότητας οργανώνονται στους Άξονες Προτεραιότητας 2 και 6 του προγράμματος ως εξής:

Στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 2: «Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή» και του Ειδικού στόχου 2.4. «Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα», με πόρους του Ταμείου Συνοχής:

- Θα υλοποιηθούν δράσεις αντιπλημμυρικής προστασίας (πρωτίστως ολοκλήρωση phased έργων ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ) καθώς και νέα έργα διευθέτησης ρεμάτων και χειμάρων σύμφωνα με τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, όπως και έργα προστασίας από τις κατολισθήσεις.
- Επιπλέον θα υλοποιηθούν έργα πρόληψης και διαχείρισης δασικών πυρκαγιών σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, όπως η χαρτογράφηση (Mapping) των ευάλωτων στις δασικές πυρκαγιές γεωγραφικών περιοχών, κατοίκων, ζωνών βλάστησης και προστατευόμενων περιοχών και οικοτόπων.
- Επιπρόσθετα, θα δρομολογηθεί η υλοποίηση διαχειριστικών σχεδίων πρόληψης και διαχείρισης δασικών κινδύνων (π.χ. δασικές πυρκαγιές, ασθένειες) που σχετίζονται τόσο με την κλιματική αλλαγή, όσο και με ανθρώπινες παρεμβάσεις στα δασικά οικοσυστήματα. Για το σκοπό αυτό και για την αντιμετώπιση των φαινομένων της Κλιματικής Αλλαγής, λόγω δασικών πυρκαγιών, το ΥΠΕΝ, έχει ήδη δρομολογήσει την εκπόνηση των αντιπυρικών σχεδίων για 103 χαρακτηρισμένες περιοχές της Χώρας. Επιπλέον θα δρομολογηθεί η υλοποίηση διαχειριστικών σχεδίων πρόληψης και διαχείρισης δασικών κινδύνων (π.χ. δασικές πυρκαγιές, ασθένειες) που σχετίζονται τόσο με την κλιματική αλλαγή, όσο και με ανθρώπινες παρεμβάσεις στα δασικά οικοσυστήματα.
- Θα διερευνηθεί επίσης η δυνατότητα συμβολής με πόρους και στοχευμένες δράσεις, στο Στρατηγικό Σχέδιο/ΟΧΕ ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας και της Αρχαίας Ολυμπίας που σχεδιάζονται για τις πληγείσες χωρικές ενότητες λόγω των πρόσφατων καταστροφικών πυρκαγιών.
- Τέλος θα υποστηριχθεί η υλοποίηση πράσινων υποδομών μέσω προώθησης λύσεων βασισμένων στη Φύση (Nature-based solutions) ή βασισμένων στα οικοσυστήματα (ecosystem – based approaches) - οι παράμετροι και οι τεχνικές λύσεις των οποίων θα εξειδικευθούν κατόπιν σχετικής μελέτης που θα ανατεθεί από το ΥΠΕΝ .

Προϋπολογισμός

Πόροι ΕΕ (ΤΣ): 124.598.246,00 ευρώ
Εθνική συνεισφορά: 21.987.927,00 ευρώ
Σύνολο: 146.586.173,00 ευρώ

Στον ίδιο Άξονα Προτεραιότητας 2, με πόρους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ):

- Θα υλοποιηθούν δράσεις που αφορούν σε δημιουργία θεσμικών εργαλείων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, την πρόληψη και διαχείριση κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα (Στρατηγικές, Σχέδια Δράσης, Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, κ.λπ.), δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του πληθυσμού για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, την πρόληψη και διαχείριση κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα, ή άλλων φυσικών και ανθρωπογενών αιτιών όπως τεχνολογικά ατυχήματα (θαλάσσια και αστική ρύπανση).
- Επίσης θα υλοποιηθούν έργα πρόληψης και αντιμετώπισης των φαινομένων ερημοποίησης και διάβρωσης ακτών και εδαφών εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής, βασισμένα στα οικοσυστήματα (ecosystem – based approaches) - οι παράμετροι και οι τεχνικές λύσεις των οποίων θα εξειδικευθούν κατόπιν σχετικής μελέτης που θα ανατεθεί από το ΥΠΕΝ.
- Επιπλέον θα χρηματοδοτηθούν έργα ώστε να εκτιμηθεί η τρωτότητα και η ανθεκτικότητα κρίσιμων οικοσυστημάτων (δασικά, υδάτινα και θαλάσσια) και ο περιορισμός των επιπτώσεων των φυσικών και ανθρωπογενών κινδύνων που επιβάλλουν την ανάγκη για αποτελεσματική εφαρμογή μέτρων πρόληψης και διαχείρισης.
- Τέλος, θα διερευνηθεί η δυνατότητα συμβολής με πόρους και στοχευμένες δράσεις, βάσει των κανονισμών επιλεξιμότητας των ΕΔΕΤ, στο Στρατηγικό Σχέδιο/ΟΧΕ ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας και της Αρχαίας Ολυμπίας που σχεδιάζονται για τις πληγείσες χωρικές ενότητες λόγω των πρόσφατων καταστροφικών πυρκαγιών.

Προϋπολογισμός²

Πόροι ΕΕ (ΕΤΠΑ): 223.304.780,00 ευρώ
Εθνική συνεισφορά: 74.166.489,00 ευρώ
Σύνολο: 297.471.269,01 ευρώ

2

Άξονας 2 ΕΤΠΑ	Μετάβαση	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΤΠΑ	70.909.913,01	152.394.867,00	223.304.780,01
Εθνική συνεισφορά	47.273.276,00	26.893.213,00	74.166.489,00
ΣΥΝΟΛΟ	118.183.189,01	179.288.080,00	297.471.269,01

Βασικές ομάδες στόχοι:

- Υπηρεσίες του ΥΠΕΝ και των εποπτευόμενων φορέων του
- Υπηρεσίες ή εποπτευόμενοι φορείς άλλων Υπουργείων
- Οργανισμοί του Δημοσίου (ενδεικτικά: ΕΛΓΑ, ΟΠΕΚΕΠΕ, ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, ΓΟΕΒ/ΤΟΕΒ, ΕΟΤ, ΔΕΗ, ΑΔΜΗΕ/ ΔΕΔΔΗΕ)
- Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
- ΟΤΑ α' & β' βαθμού • ΔΕΥΑ, ΕΥΔΑΠ Α.Ε., ΕΥΑΘ Α.Ε.
- ΟΦΥΠΕΚΑ, Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
- Ερευνητικοί οργανισμοί (ενδεικτικά: ΕΛΚΕΘΕ, Ακαδημία Αθηνών, Εθνικό Αστεροσκοπείο)
- Ιδιώτες

Στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 6: «Προστασία της Βιοποικιλότητας» και του Ειδικού στόχου 2.7. «Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης» (ΕΤΠΑ), θα υλοποιηθούν δράσεις βάσει του αναθεωρημένου Πλαισίου δράσης προτεραιότητας για το δίκτυο Natura στην Ελλάδα, για την περίοδο 2021-2027, όπως αυτό συμφωνήθηκε με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Θα χρηματοδοτηθούν ενδεικτικά και κατά προτεραιότητα οι παρακάτω δράσεις:

- i. Καθορισμός στόχων διατήρησης για τις υπολειπόμενες περιοχές κοινοτικού ενδιαφέροντος προκειμένου να συμμορφωθεί η χώρα με την Οδηγία για τους Οικοτόπους 92/43/ΕΕC.
- ii. Εγκαθίδρυση και εφαρμογή ενός εθνικού συστήματος μόνιμης παρακολούθησης ειδών/Οικοτόπων για τη βελτίωση της γνώσης σε εθνικό και τοπικό επίπεδο για την κατάσταση διατήρησης ειδών και τύπων Οικοτόπων
- iii. Ολοκλήρωση των Σχεδίων δράσης, ειδών και Οικοτόπων και των Σχεδίων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, για τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων Οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων και των πτηνών
- iv. Υποστήριξη του νέου μοντέλου διοίκησης και διαχείρισης των περιοχών Natura
- v. Αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούνται από τις αλληλεπιδράσεις και τις συγκρούσεις μεταξύ της άγριας ζωής και των ανθρώπινων δραστηριοτήτων, με έμφαση στην καταγραφή και αντιμετώπιση κινδύνων σε θαλάσσιες περιοχές του δικτύου Natura 2000.
- vi. Μετριασμός των συνεπειών και πρόληψη των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε προστατευόμενα είδη, οικοτόπους και περιοχές.
- vii. Δημιουργία πράσινων υποδομών για τη μείωση του κατακερματισμού των οικοσυστημάτων εντός και εκτός του δικτύου Natura 2000.
- viii. Αντιμετώπιση των επιπτώσεων των χωροκατακτητικών ξενικών ειδών (Invasive Alien Species-IAS) με έμφαση στο θαλάσσιο περιβάλλον και σε είδη/τύπους οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος.

ix. Μετριασμός των επιπτώσεων των μεγάλων υποδομών (π.χ. αιολικών πάρκων, έρευνα για εξόρυξη υδρογονανθράκων κ.λπ.) σε περιοχές Natura 2000 και σε είδη/τύπους οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος.

x. Εφαρμογή στοχευμένης ενημέρωσης με σκοπό την κατανόηση των ωφελειών που προκύπτουν από την προστασία και τη διατήρηση των περιοχών του δικτύου Natura 2000.

xi. Ολοκλήρωση της Χαρτογράφησης Θαλάσσιων οικοτόπων καθώς και στην ολοκλήρωση των σχεδίων δράσης ειδών και οικοτόπων (LIFE-IP 4 NATURA).

Τέλος περιλαμβάνονται παρεμβάσεις προστασίας και αποκατάστασης της ελεύθερης ροής σημαντικών ποταμών της Χώρας (π.χ. Αώος) με ανάδειξη του τοπίου και ενίσχυση της βιοποικιλότητας στην ευρύτερη λεκάνη απορροής τους και πρόληψης και αποκατάστασης ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων (αναδασώσεις) στις περιοχές Natura 2000.

Προϋπολογισμός³

Πόροι ΕΕ (ΕΤΠΑ): 59.042.412,00 ευρώ
Εθνική συνεισφορά: 14.649.852,00 ευρώ
Σύνολο: 73.692.264,00 ευρώ

Βασικές ομάδες στόχοι:

- Υπηρεσίες του ΥΠΕΝ και των εποπτευόμενων φορέων του
- Επιτελική Δομή Περιβάλλοντος ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ
- Υπηρεσίες άλλων Υπουργείων
- Επιτελικές Δομές ΕΣΠΑ
- Οργανισμοί του Δημοσίου
- Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
- ΟΤΑ
- Ερευνητικοί οργανισμοί
- Οργανισμοί με αντικείμενο την προστασία του Φυσικού Περιβάλλοντος
- Ιδρύματα Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Τελευταία ενημέρωση: ΕΚΒΥ, 31.08.2022

3

Άξονας 6 ΕΤΠΑ	Μετάβαση	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΤΠΑ	8.630.424,00	50.411.988,00	59.042.412,00
Εθνική συνεισφορά	5.753.617,00	8.896.235,00	14.649.852,00
ΣΥΝΟΛΟ	14.384.041,00	59.308.223,00	73.692.264,00